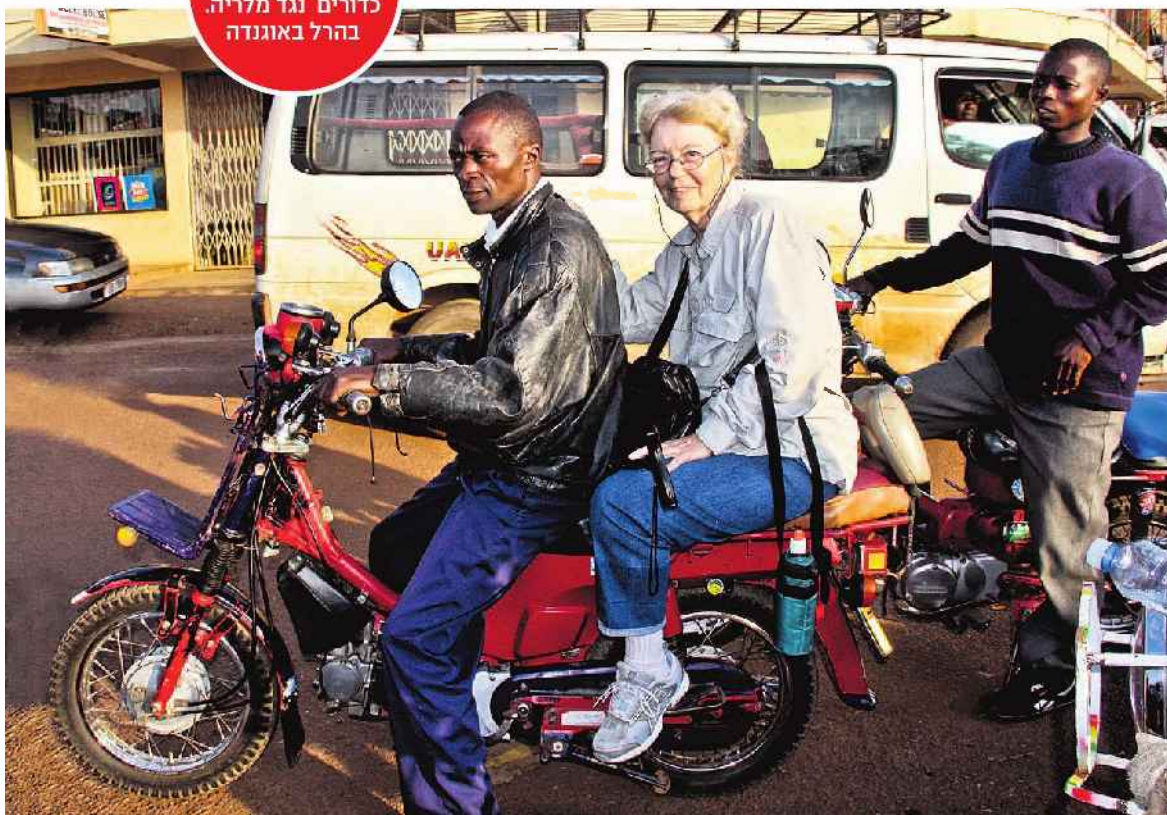

לילול

בגלל מצבה הבריאותי לא לקחה כדורים נגד מלריה. בהרל באוגנדה

סמדר שיר

תרמילאית עם תו נכה

הניתוחים הקשים שעברה לא הפריעו לד"ר דרורה בהרל בת ה־70 להגיע לקצה העולם: מהודו ועד טנזניה. את ספרה "יומני מסע – לטייל עם מוגבלות" היא מקדישה "לכל מי שחושב שאי אפשר" ולכל מי שחשב שהיא "משוגעת"

לפסגת גומפה שיי בהימלאיה ההודית, פעם ארמון הקיץ של מלכי לראק, היא עלתה. השיפוס כלל עשרות מדרגות בג' בהים שונים ושביל תלול ומפותל. "כשה געתי למעלה כל כך דרתי מדוב מאמץ, שבקושי הצלחתי להחזיק את המצלמה יציבה", היא מתארת בספר. "ההתגברות על הקושי הנורא הייתה עבורי פרס, הוכחה שאפשר".

לדבריה, מסע כזה מלמד אותך מהם סבל ומשמעת עצמית, וגם להעריך את הרגע. "למרותי שבכל רגע יש לך בחירה, לפרוש או להמשיך. ואני בוחרת להינות מכל רגע בחיים".

הרעיון להעלות את מסעותיה על הכתב צץ בתקופת שפל בחייה, כשהייתה מור שבת אחרי שזרועה השמאלית נשברה. "ירעתי שאני חייבת להעסיק את עצמי במשהו לפני שאשקע בריכאון", היא אומרת. "כיוון שיכולתי להקליד ביד אחת, נכנסתי להרפתקה חדשה".

גם לאחרונה פקדה אותה תקופת שפל אחרי שעברה כריתת אונה בריאות. "כבר לפני שנה חשדו במשהו רציני, אבל רחיתי את הניתוח כי נסעתי להימלאיה. זה היה הטיוול הכי קשה שלי. שלושה שבועות, בתקופת המונסון, לחות איומה, זיעה בלי הפסקה והרבה כיסא גלגלים".

"אחרי הניתוח, הפיזיותרפיסטית בחרר כושר רשמה לי תרגילים לניפוח הריאות כדי שאוכל לחזור להימלאיה. בטיוול הקור עם עליתי לאט, אבל בלי להתנשף. עכשיו אני כן מתנשפת. אבל זה ישתפר".

"באפריקה רציתי לחוות את הטבע הכי יסיר שאפשר. פרשתי מהקבוצה, וחברתי לשישה אוסטרלים פלוס מרדיך ונהג. ישנו שם חמישה לילות באוהלים. כש־500 מטר מאיתנו אדיה שאג, המרדיך אמר שזה כדי לסמן טריטוריה ושהוא לא יתקרב, וכך היה, אבל קשה לומר שישנתי. כך גם כשמענו את הצבועים מסתובבים במאהל, או ההיפופוטמים עולים מהאגם".

המדריכים משתפים פעולה עם היוזמות שלך?

"יש ויש. לפעמים מעירים שאני הולכת בקצב צב' – פעם זה היה מעליב אותי, עכשיו כבר לא – או שאני מעכבת את כל הקבוצה כשאני עוצרת לצלם ומחפשת קומפוזיציה נכונה. אני אומרת למדריכים 'אין בעיה, אם תחזרו באתו המסלול, אניע לרכב בקצב שלי'. חלקם מסכימים שאפ' רוש, ואחרים לא, כי הם אחראים להחזיר אותי בשלום".

זו הסיבה שבכל מסע היא מתיידדת עם הצוות המקומי. "בהימלאיה יש המון הליכה. במדרגות שבהן אין מעקה נעזרתי במקל, והמדריך הישראלי אמר למדריך המקומי 'אתה תדאג שדרורה תגיע לכל המקומות', והוא נתן לי יד. פעם התביישתי לבקש עזרה. כמו שהתביישתי להרביק תו נכה על האוטו. לא רציתי שירחמו עליי. כיום אני לא מתביישת, ויש הרבה אנשים טובים שמוכנים לעזור. כשהגענו לצוק גבוה וירדתי שאין סיכוי שאעפיל לפסגה, חשבת 'לא נורא', וישבתי עם הנהגים עד שכולם ירדו".

היא גם אם לשני בנים וסבתא לחמישה. "כשהמוגבלות הפיזית נחתה עליי, הח' לטתי להתייחס אליה בריוק ככה: כאל מוגבלות פיזית בלבה למה שהיא תרכא את ההרפתקנות והסקרנות שלי לחקור? אני מאמינה שכוח רצון ונחישות הם המפתח להתמודדות, ובזכותם אפשר לנצח את המוגבלות".

לא כולם בירכו. "חלק אמרו כל הכבוד, אבל אחרים אמרו 'השתגעתי? במצבך לטוס לקצה העולם?!' גם הרופא במרפאת המ' טיילים שבה התחסנתי לפני המסע להודו האשים אותי בחוסר אחריות. מאו הוא הבין את הראש שלי. כשאני מגיעה לשם היום הוא שואל מה היעד הנוכחי ומה היעד הבא".

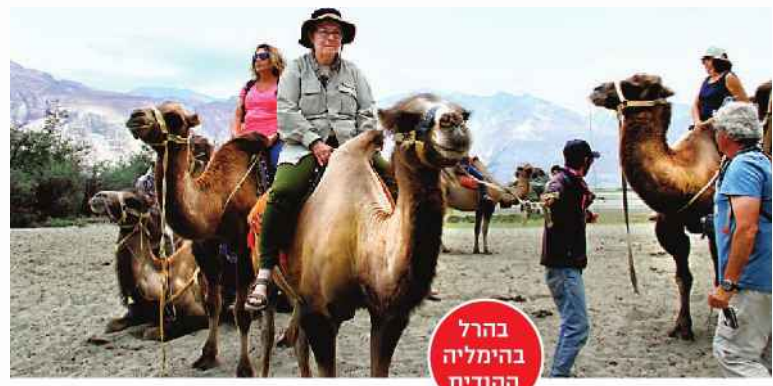
לפני כעשור נרשמה לטיולי נהיגה אתגריים, בעיקר באפריקה, שקשים גם לאנשים בריאים. "המליצו לי ליטול כרו' רים נגד מלריה, אבל כיוון שאני נוטלת הרבה תרופות, לא רציתי להעמיס עוד על הגוף. בבית מרקחת הומאופתי רקחו לי תרופה נגד כינין, הקפדתי לישון עם כילה נגד זבובים ויתושים, ונהנית מכל רגע".

היא יוצאת לטיולים מאורגנים, אבל פעמים רבות ממשיכה לבד. "הטיול להודו לא כלל את אגרה, וזה שיגע אותי. לטייל בהודו בלי לראות את הטאג' מהאל, זה כמו להיות במצרים בלי לראות את הפירמי' דות. לא ויתרתי, ונשארתי עוד שלושה ימים לבד".

בהרל בביתה עם מזכרות ממסעותיה

צילום: יובל חן

בהרל בהימלאיה ההודית

חמישה ימים אחרי הניתוח שהסתבך, כש"ר דרורה בהרל נותקה ממכונת ההנשמה, המשפט הראשון שלה היה: "אני חייבת לצאת מפה, עוד חודשיים אני טסה לסדרנגטי". הרופאים חששו שהפציינטית ירדה מהפ' סים, אבל בנה עופר הבין. שנתיים קורם, כשביקרה אותו כקונסול ישראל בקניה, הביקור הראשון באפריקה פתח לה את התיאבון, והיא נשבעה להגיע לשמורת החי בטנזניה. "והגעתי, ועוד איך!" היא אומרת. בביקורה הראשון בקניה היא סב' לה מכאבים בקרסול, שאובחנו כטרשת עורקים ברגליים וגדרו ניתוחי צנתור מורכבים. לפני 13 שנה פקר אותה, כה גדרתה, "רום רגל" ברגל שמאל, וחלקה התחתון הושבת. "המליצו לי על כריתה, ורופא עקשן אחר נלחם עליה. אבל הניתוח הסתבך וחמישה ימים הייתי בעולם אחר. כשהתעוררתי הבנתי שאצטרך לקחת מס' פר גדול של כדורים מדי יום, וגם שתהיה לי מוגבלות רבה בתנועה".

וטסת לטנזניה כדי להוכיח שאת לא מקבלת את גור הריון?

"היה לי קשה להשלים עם המציאות, והמסע היה סוג של הרחקה, אבל ניסיתי לראות את חצי הכוס המלאה. נכון, ההליכה שלי תהיה איטית, ואולי לפעמים אצטרך להיעזר במקל ואפילו לשבת בכיסא גלג' לים, אבל לפחות לא אחמיץ את החוויה".

בשבוע שעבר חגגה 70 וכמתנת יום הולדת קיבלה מהוצאת אוריון את ספ' רה ("הראשון, אני מקווה") "יומני מסע – לטייל עם מוגבלות". הספר מתאר חמישה מסעות – מרוקו, אוגנדה, טנזניה, אתיופיה והודו – והיא מקדישה אותו "לכל מי שחושב שאי אפשר". לדבריה, "מוג' בלים שחושבים כך טועים, ואני ההוכחה. להם כתבתי את הספר, כדי שיבינו מה הם מפסידים".

אסור לוותר

בשנות ה־30 לחייה היא ידעה טיולים מסוג אחר. "כתבתי דוקטורט בהיסטוריה על התעמולה באימפריה הרומית והתרכזתי בדיקונים של קיסרים, ולשם כך ביקרתי בהרבה מוזיאונים", היא מספרת. "חרשתי אז את אירופה. המונח 'תרמילאים' עוד לא היה, וכשישנתי בבתי מלון, לא העליתי ברעתי שרוקא בגיל השלישי אשן באוהל".

שלושה עשורים היא הייתה מרצה, מנ' חה, רכזת קורסים ומדריכה באוניברסיטה הפתוחה בהיסטוריה של העת העתיקה, וב' שעות הפנאי לימדה עצמה לצייר ולצלם.